

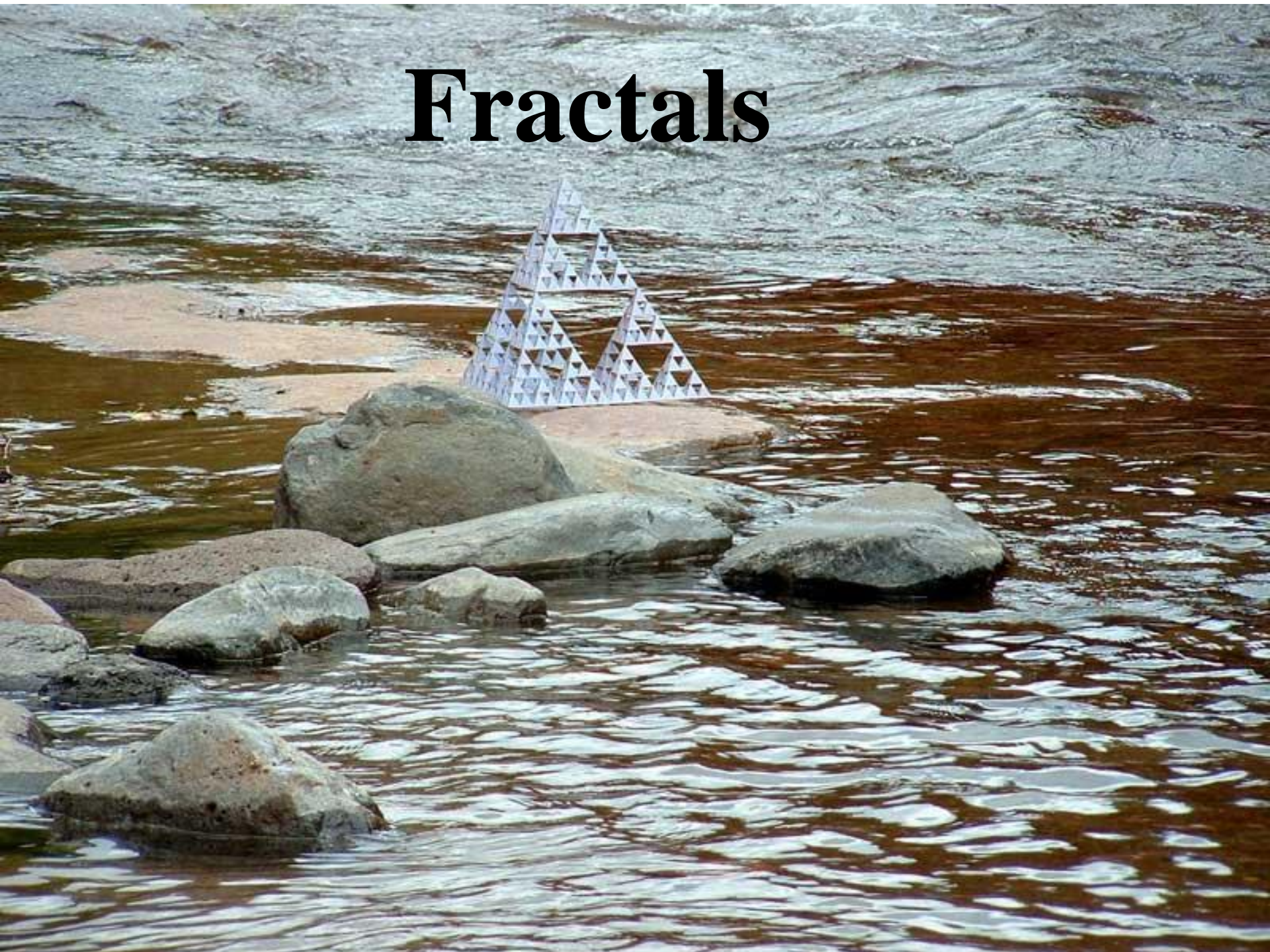
ШУТИС, Мэдээлэл Холбооны Технологийн Сургууль

F.CS209 Компьютерийн график

Лекц 7 – Фрактал
Боловсруулсан багш: Х.Хулан

2022 он

Fractals

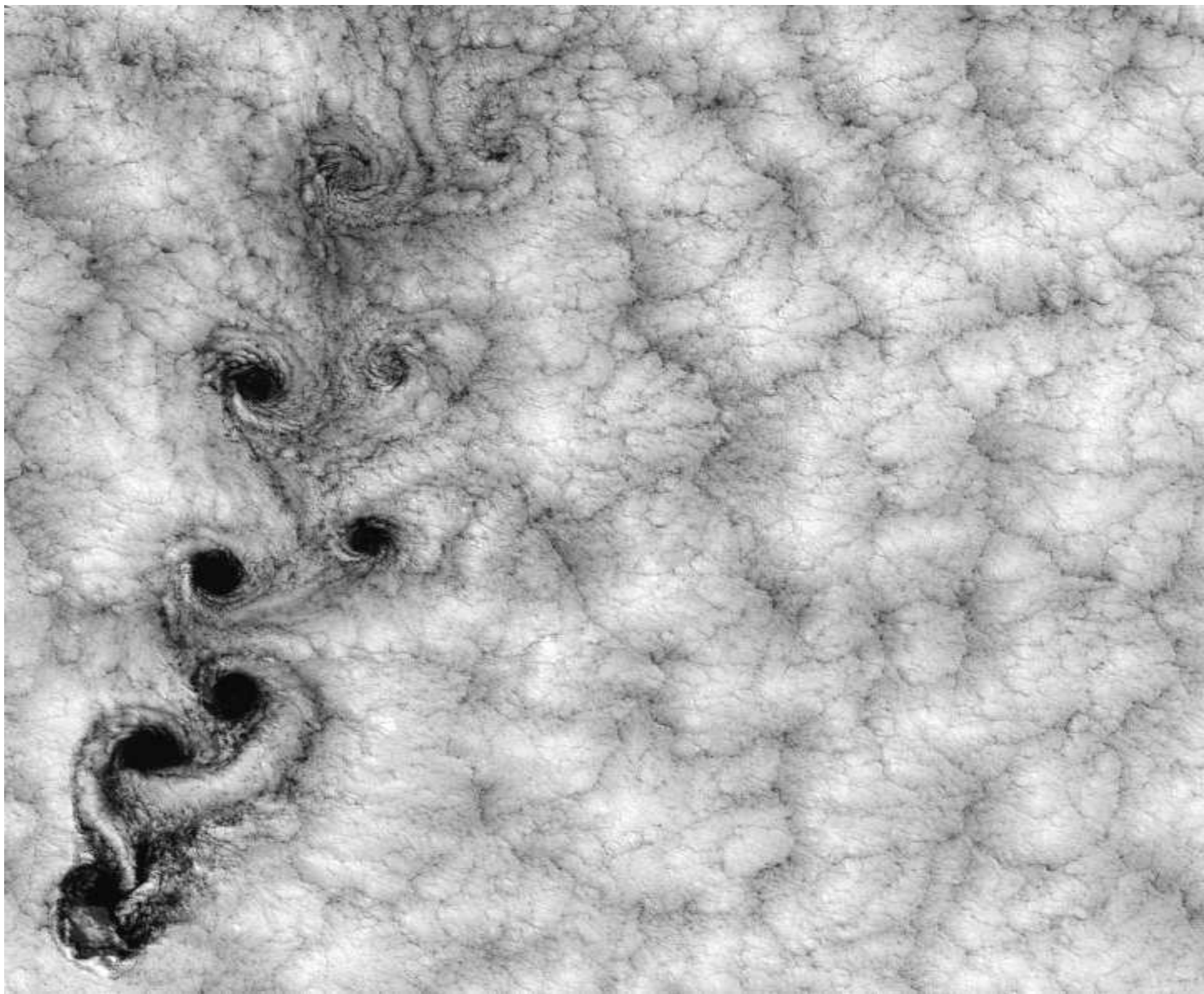

Fractals

- Fractals янз бүрийн түвшинд (ямар ч масштабт) өөрийгөө ижил төстэй харуулдаг объект юм.

Fractal Үүл

Grass

Coastline

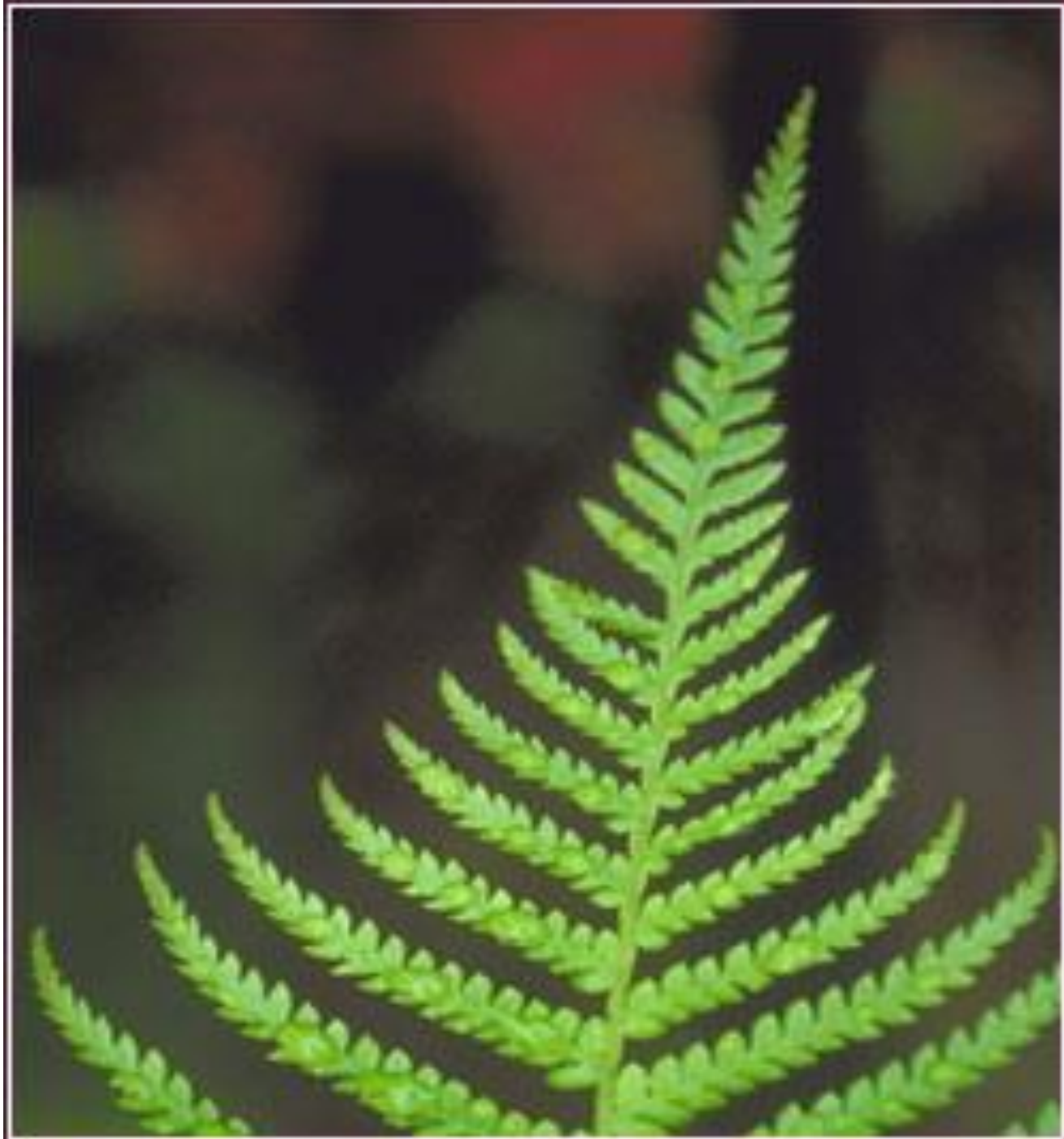

Fire

- Уулс
- Модны мөчир
- Хөвөн гадаргуу
- Хучилтын хагарал
- Антен дизайн хийх
(www.fractenna.com)

Clouds

Fractals-ын чухал шинж чанарууд

- Тэд рекурсив байна. Өөрөөр хэлбэл, тэднийг бий болгох үйл явц төгсгөлгүй давтагдана.

$$P1=F(P0), P2=F(P1), P3=F(P2), \dots$$

- Self-similarity

Объектуудын эд анги, ерөнхий шинжүүд хоорондоо ижил төстэй байна.

Fractals-ын ангилал

- Self-similar fractals

бүх хувилбарууд нь объектын жижигрүүлсэн масштабтай хэсгүүд байна.

- Self-affine fractals

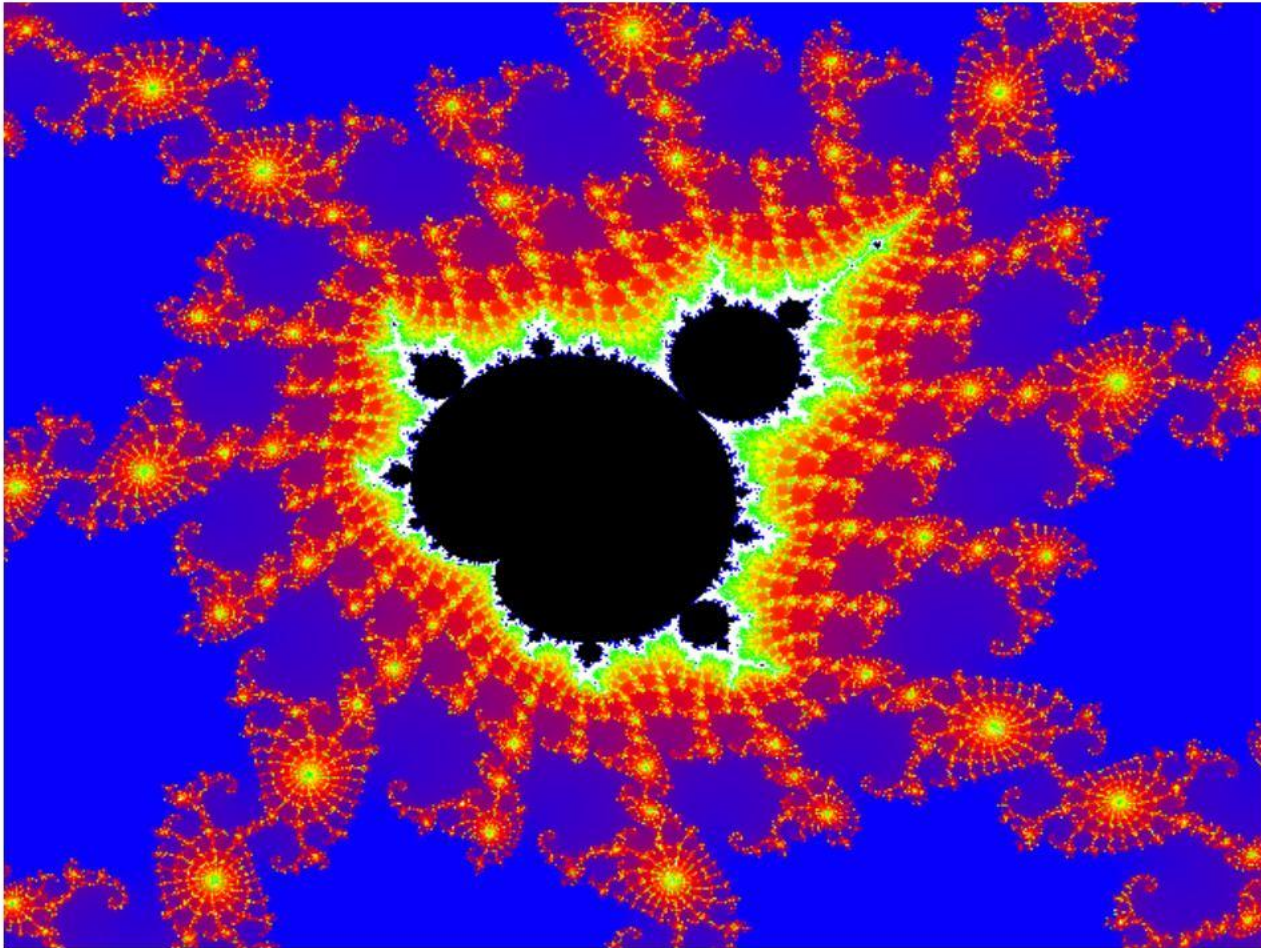
s_x, s_y, s_z зэрэг өөр өөр координатын дагуу масштабладаг утга бүхий хэсэгүүдтэй.

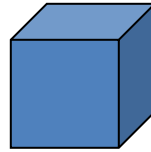
- Invariant fractals

шугаман бус өөрчлөлтийн хамт бий болж байна. Энэ ангилалд Mandelbrot багц болгон self squaring fractals орно. <https://mathigon.org/course/fractals/mandelbrot>

Mandelbrot Set

Жишээ:

Хэрэв шооны урт = 3, өргөн = 3, өндөр = 3 бол self-similarity ол.

Бид шоог 27 жижиг шоо буюу "хэсэг" хүртэл хувааж болно. Мөн жижиг шоо нэгийг авч 3-аар талыг өсгөвөл эх шоотой ижил хэмжээтэй байх шоо олдоно. Тиймээс "өсгөлтийн коэффициент" нь 3 байна.

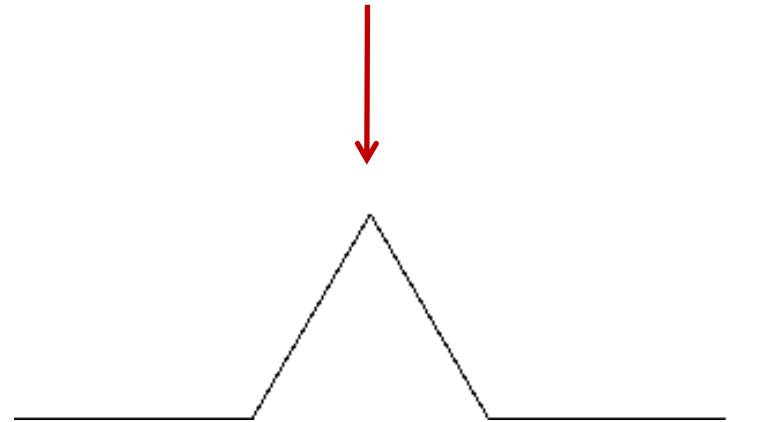
$$\text{Self-similarity dimension} = \frac{\log(\text{ number of pieces })}{\log(\text{ magnification factor })}$$

$$\text{Self-similarity dimension} = \frac{\log(27)}{\log(3)} = \frac{\log(3)^3}{\log(3)} = \frac{3 \log(3)}{\log(3)} = 3$$

Self-similar fractals

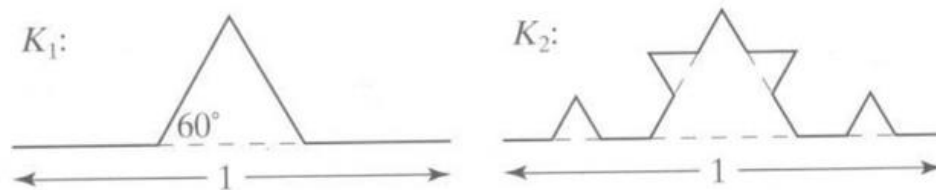
- Эхний геометрийн хэлбэр

- Үүсгүүр

Koch цасан ширхэг

- ❑ 1904 онд Хельге фон Кох нээсэн.
- ❑ 1 урттай шулуун шугамаас эхэлнэ.
- ❑ Рекурсив байдлаар:
  - Мөрийг 3 тэнцүү хэсэгт хуваана
  - Middle Дунд хэсгийг $1/3$ урттай гурвалжин оройлтоор солино
  - Length Шинэ урт = $4/3$

Koch цасан ширхэг зурах псевдо код

Pseudocode, to draw K_n :

If (n equals 0) draw straight line

Else{

Draw K_{n-1}

Turn left 60°

Draw K_{n-1}

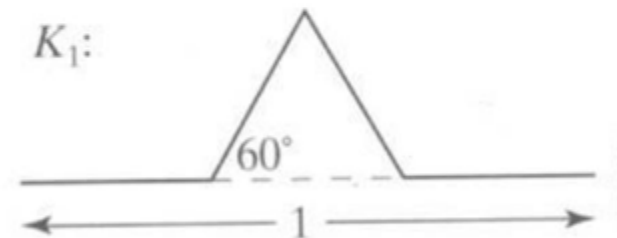
Turn right 120°

Draw K_{n-1}

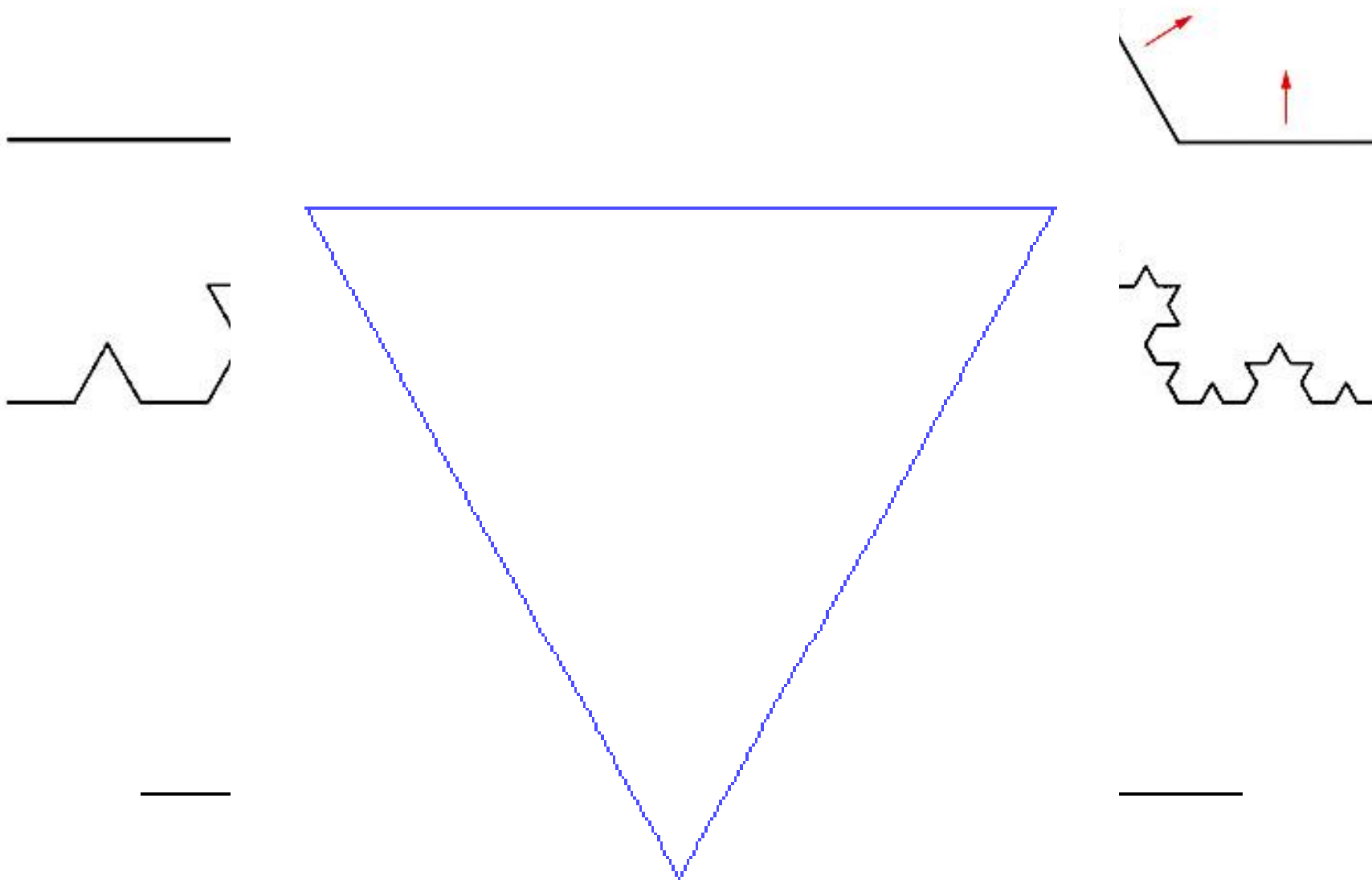
Turn left 60°

Draw K_{n-1}

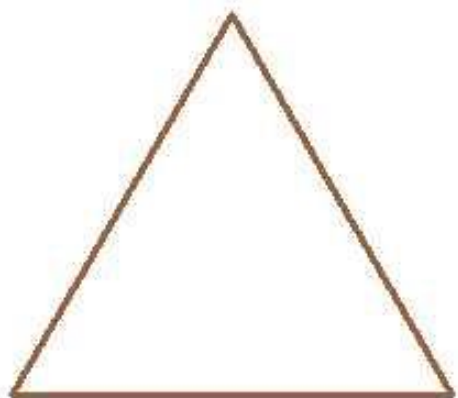
}

Koch цасан ширхэг: Бүтэц

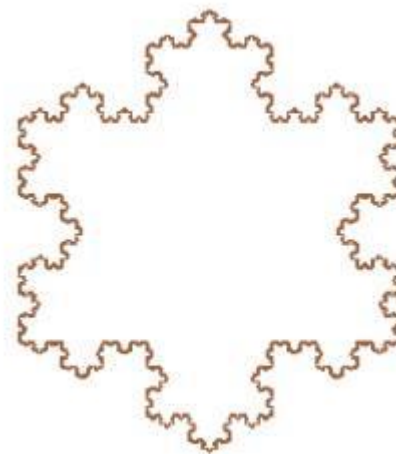
Koch цасан ширхэгийн fractal хэмжээс

Koch Snowflake Base

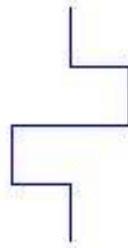
Koch Snowflake Motif

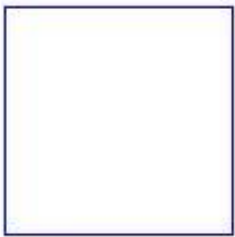
$$\text{Self-similarity dimension} = \frac{\log(4)}{\log(3)} = 1.26$$

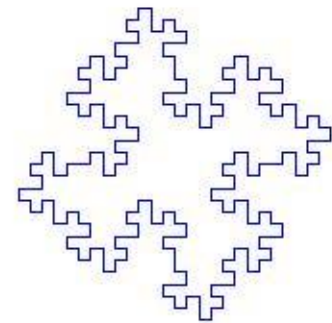
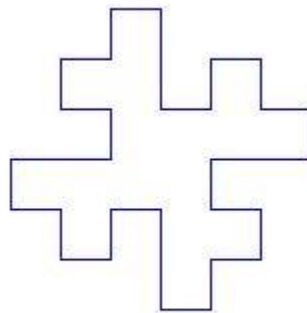
Koch Island Fractal self-similarity dimension

Koch Island Motif

Koch Island Base

$$\text{Self-similarity dimension} = \frac{\log (\text{ number of pieces })}{\log (\text{ magnification factor })}$$

$$\text{Self-similarity dimension} = \frac{\log (8)}{\log (4)} = \frac{\log (2)^3}{\log (2)^2} = \frac{3 \log (2)}{2 \log (2)} = 1.5$$

Koch Island fractal периметр ?

$$N_n = N_{n-1} \cdot 4 = 3 \cdot 4^n .$$

$$S_n = \frac{S_{n-1}}{3} = \frac{s}{3^n}$$

$$P_n = N_n \cdot S_n = 3 \cdot s \cdot \left(\frac{4}{3} \right)^n$$

Koch квадратууд

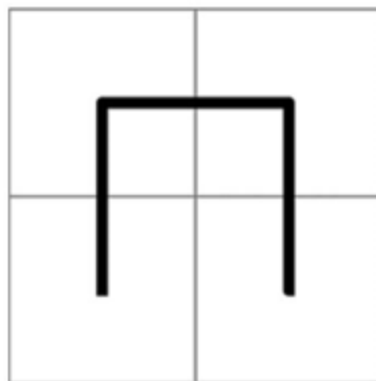

Коч квадратууд

Хилберт муруй

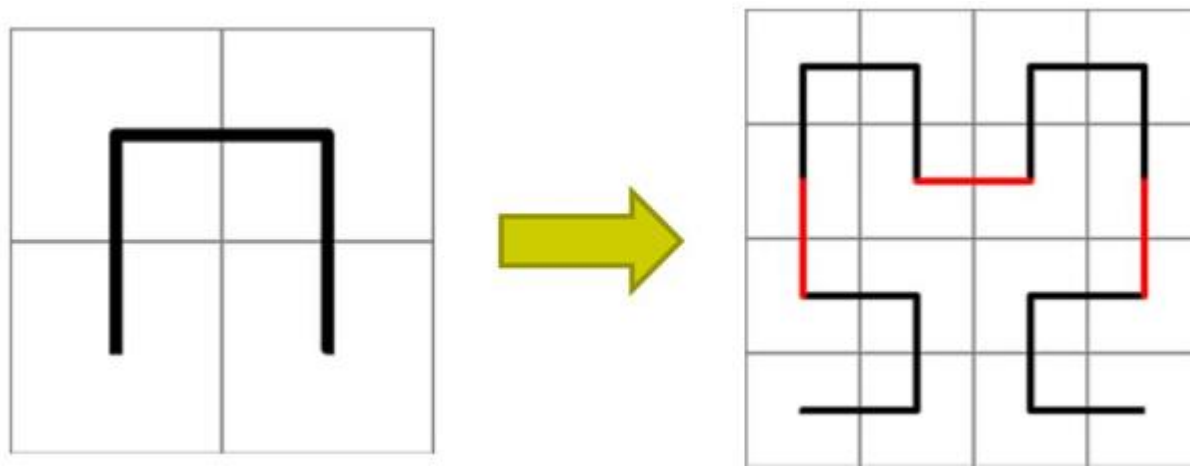
- 1900 -аад оны сүүлээр Германы эрдэмтэн Дэвид Хилберт нээсэн.
- Орон зайг дүүргэх муруй
- 4 дэд квадратуудын төвүүдийг холбож зурж том болгоно.
- Давталт : 3 сегмент нь 4 төвийг дээрээс нь доош харуулан U-г холбоно

Iteration 0

Хилберт муруй – Iteration 1

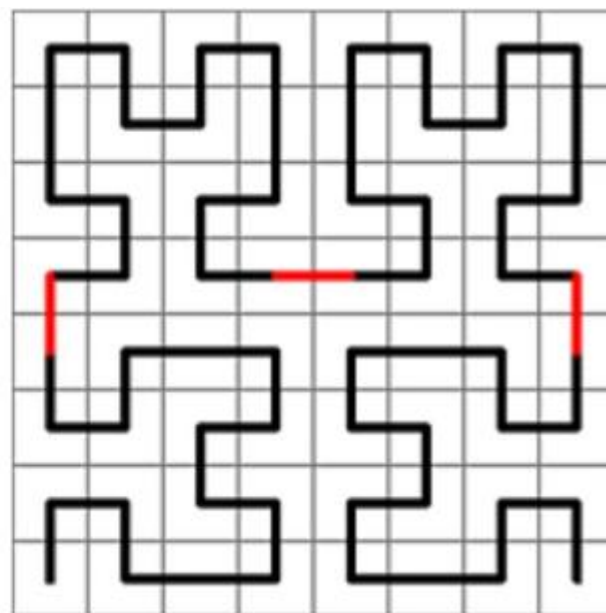
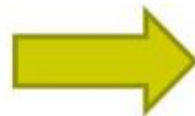
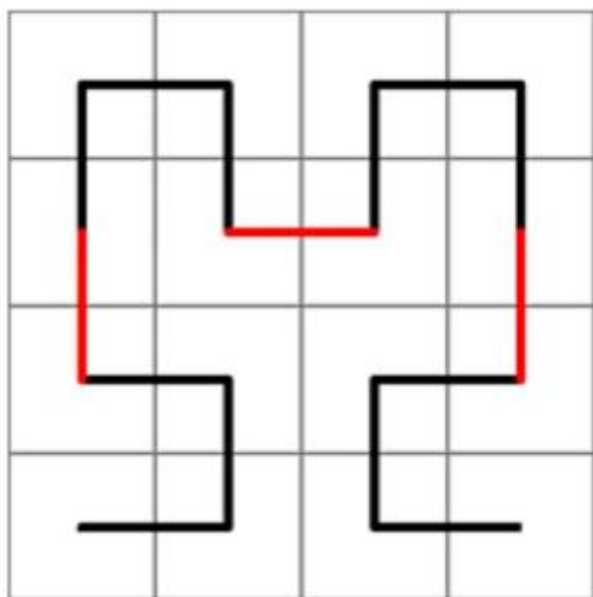
- 4 квадрат тус бүрийг өөр 4 квадрат болгон хуваасан
- U хэлбэр нь анхны хэмжээгээ хагас хүртэл багасгаж, 4 хэсэгт хуулна
- Зүүн дээд талд шууд хуулсан ба харин баруун дээд талд: босоо чиглэлд эргүүлсэн.
- Зүүн доод буланд цагийн зүүний дагуу 90 градус эргүүлсэн
- Баруун доод талд, цагийн зүүний эсрэг 90 градус эргүүлэв.
- 4 сегментийг холбосон бөгөөд тус бүр нь U хэлбэрийн жижигрүүлсэн хэсгүүдтэй ижил хэмжээтэй (улаан өнгөтэй)

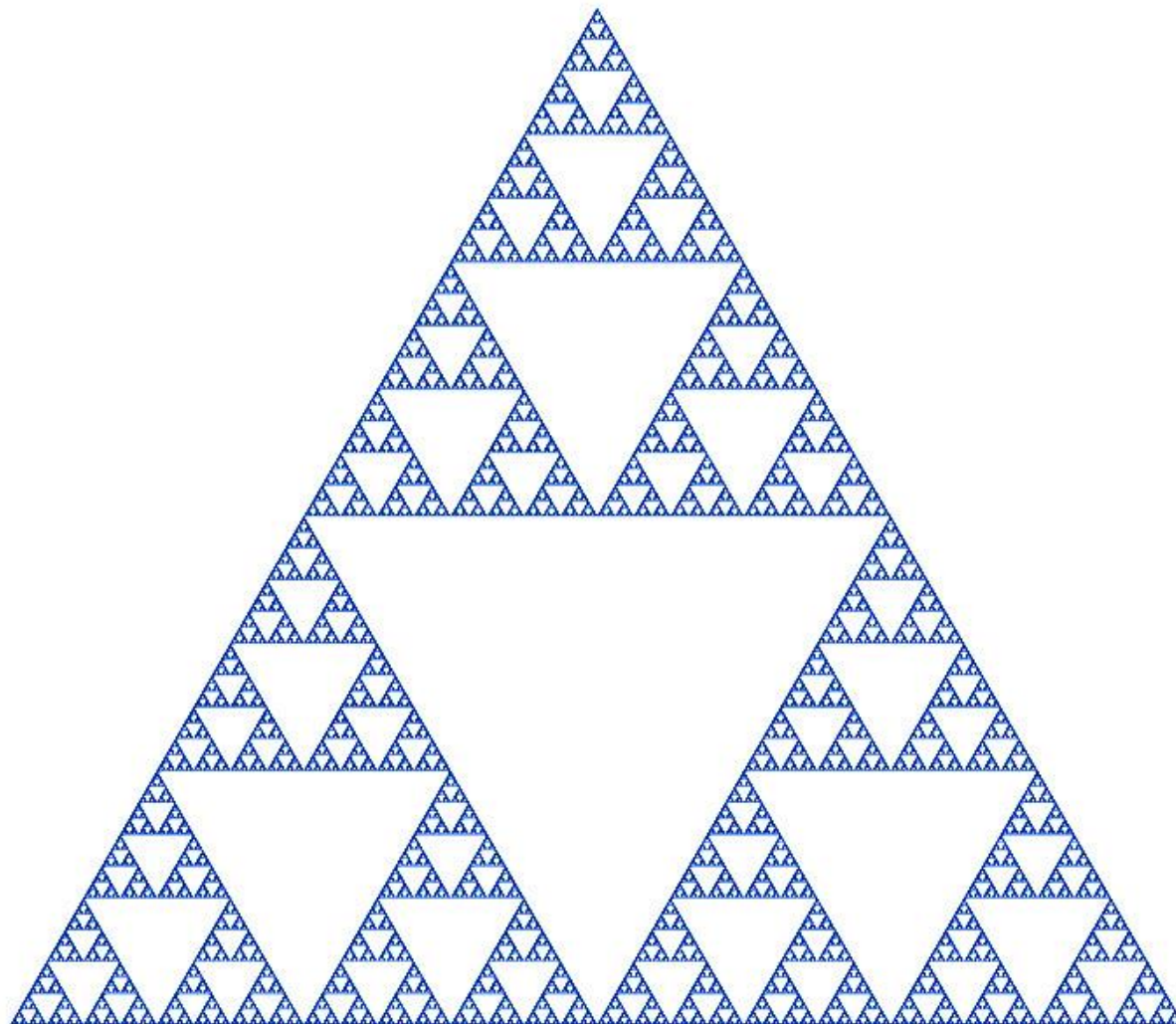

Хилберт муруй – Iteration 2

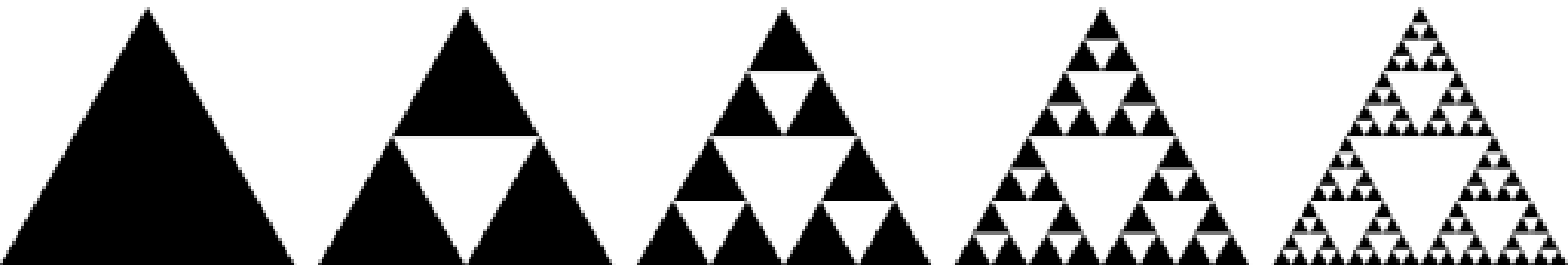
- Iteration 1 -ээс авсан 16 квадрат тус бүрийг 4 квадрат болгон хуваана.
- Iteration 1 -ийн хэлбэрийг багасгаж хуулсан.
- Муруйг дуусгахын тулд 3 холбогч сегментийг (улаанаар харуулсан) нэмж оруулав.
- Хэрэгжилт? Рекурс бол таны найз !!

Серпински гурвалжин

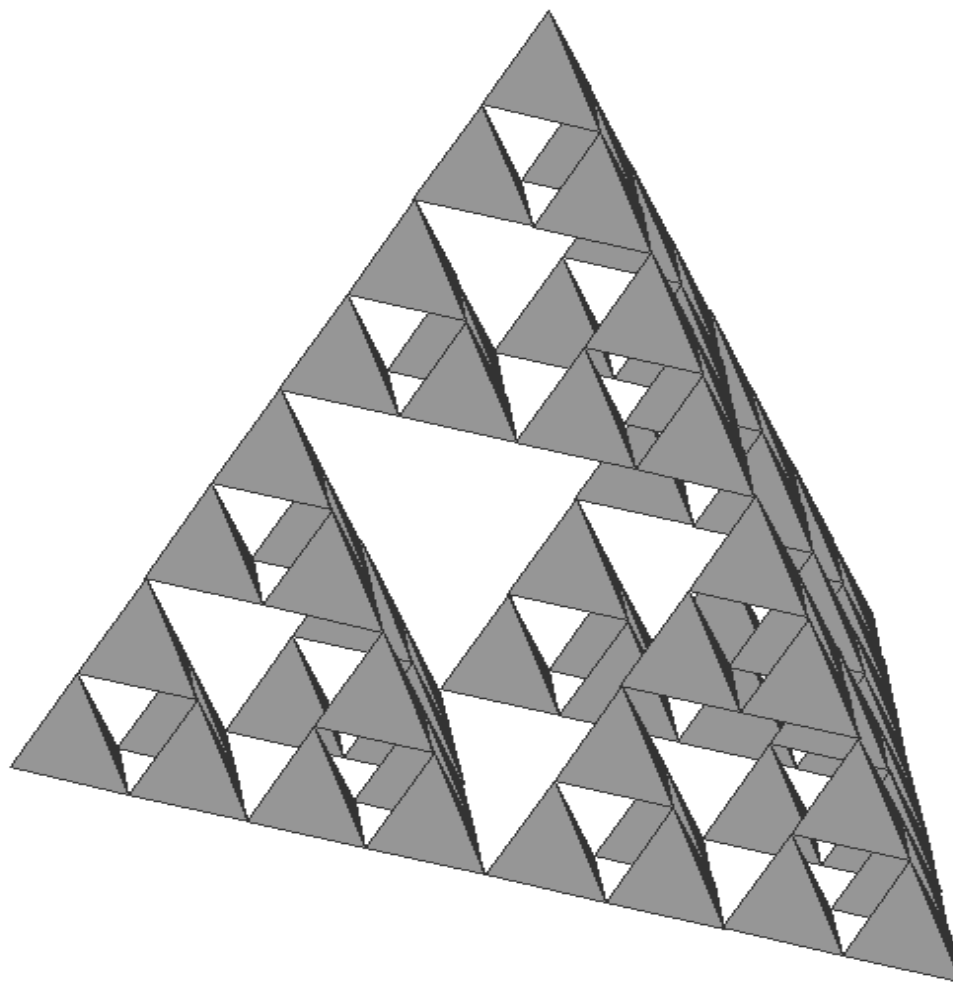

Серпински гурвалжин:

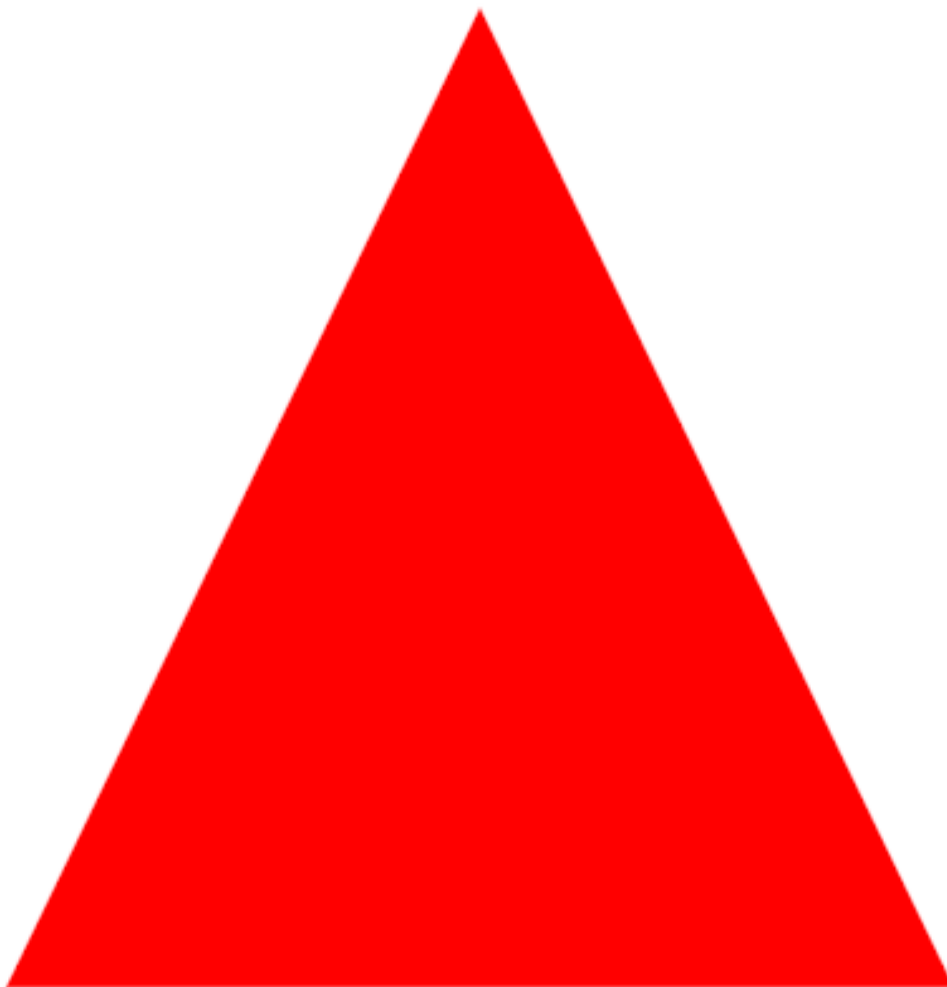

Серпински гурвалжин:
3D хэлбэрээр

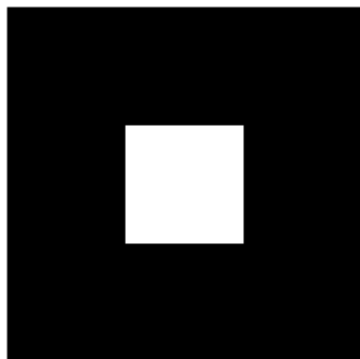

Серпински гурвалжин:

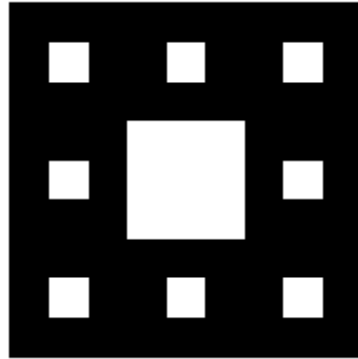
Серпинскийн хивс

$$\text{периметр} = 4*3 + 4*1$$

$$\text{талбай} = 3^2 - 1^2$$

3 хэмжээтэй квадрат, мөн түүний уртыг нэгээр хорогдуулсан өөр нэгэн квадратаас эхэлье.

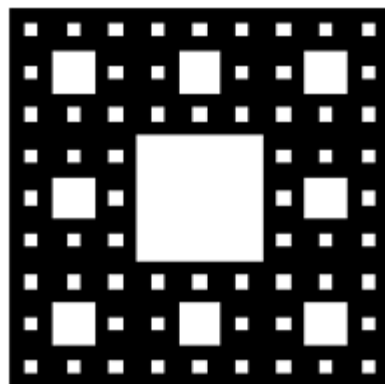

$$\text{периметр} = 4 \cdot 3 + 4 \cdot 1 + 8 \cdot 4 \cdot \frac{1}{3}$$

$$\text{талбай} = 3^2 - 1^2 - 8 \cdot \left(\frac{1}{3}\right)^2$$

Уг квадрат нь тус бүрийн талын урт нь 1 байх найман жижиг квадратыг агуулсан байг.

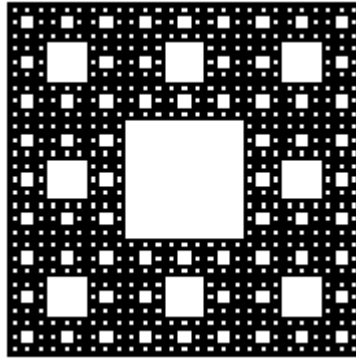

$$P = 4 \cdot 3 + 4 \cdot 1 + 8 \cdot 4 \cdot \frac{1}{3} + 8^2 \cdot 4 \cdot \left(\frac{1}{3}\right)^2$$

$$S = 3^2 - 1^2 - 8 \cdot \left(\frac{1}{3}\right)^2 - 8^2 \cdot \left(\frac{1}{3}\right)^{2 \cdot 2}$$

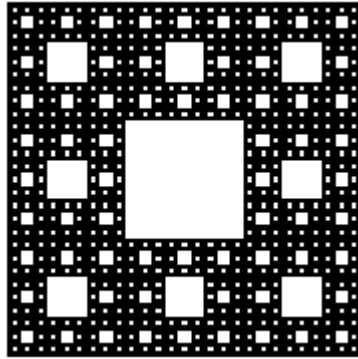
Давталт.

$$P = 4 \cdot 3 + 4 \cdot 1 + 8 \cdot 4 \cdot \frac{1}{3} + 8^2 \cdot 4 \cdot \left(\frac{1}{3}\right)^2 + 8^3 \cdot 4 \cdot \left(\frac{1}{3}\right)^3$$

$$S = 3^2 - 1^2 - 8 \cdot \left(\frac{1}{3}\right)^2 - 8^2 \cdot \left(\frac{1}{3}\right)^{2 \cdot 2} - 8^3 \cdot \left(\frac{1}{3}\right)^{2 \cdot 3}$$

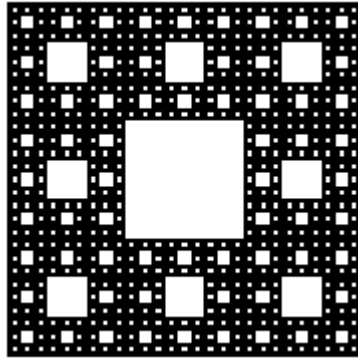
Давталт.

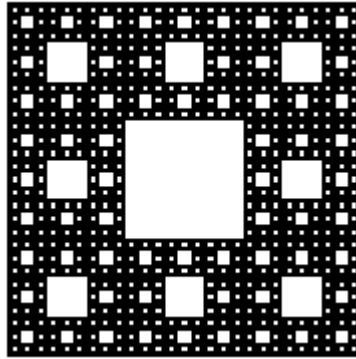
$$P = 4 \cdot 3 + 4 \cdot 1 + 8 \cdot 4 \cdot \frac{1}{3} + 8^2 \cdot 4 \cdot \left(\frac{1}{3}\right)^2 + 8^3 \cdot 4 \cdot \left(\frac{1}{3}\right)^3 + \dots$$

$$= 4 \cdot 3 + \sum_{n=0}^{\infty} 4 \cdot \left(\frac{8}{3}\right)^n$$

$$= \infty$$

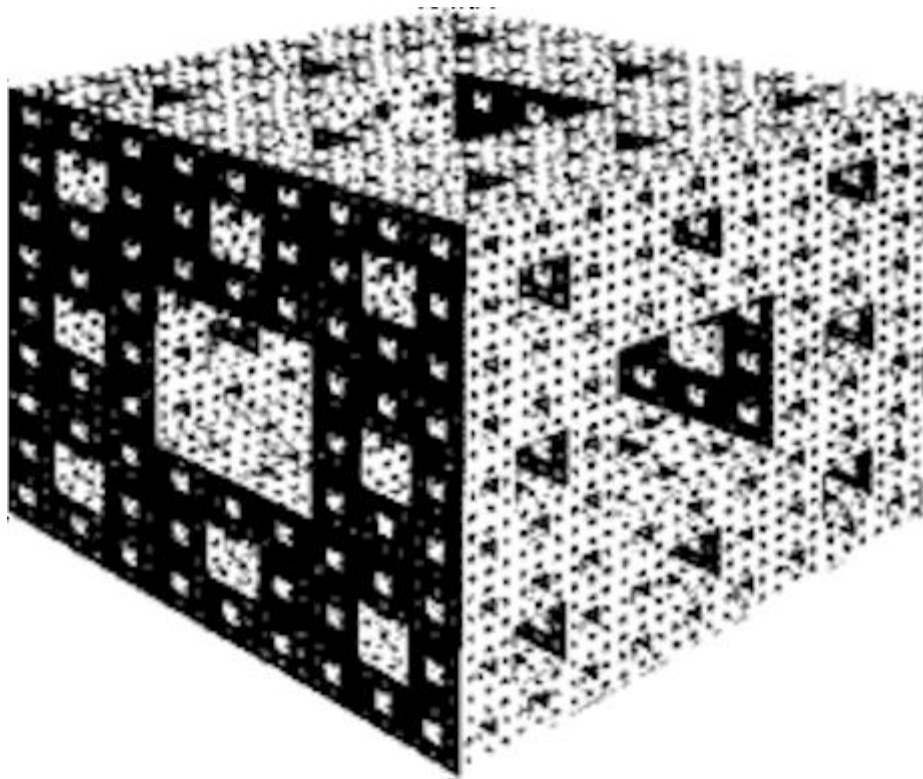
$$\begin{aligned}
 S &= 3^2 - 1^2 - 8 \cdot \left(\frac{1}{3}\right)^2 - 8^2 \cdot \left(\frac{1}{3}\right)^{2 \cdot 2} - 8^3 \cdot \left(\frac{1}{3}\right)^{2 \cdot 3} - \dots \\
 &= 3^2 - \left[1 + \frac{8}{9} + \left(\frac{8}{9}\right)^2 + \left(\frac{8}{9}\right)^3 + \dots \right] \\
 &= 3^2 - \left(\frac{1}{1 - \frac{8}{9}} \right) = 0
 \end{aligned}$$

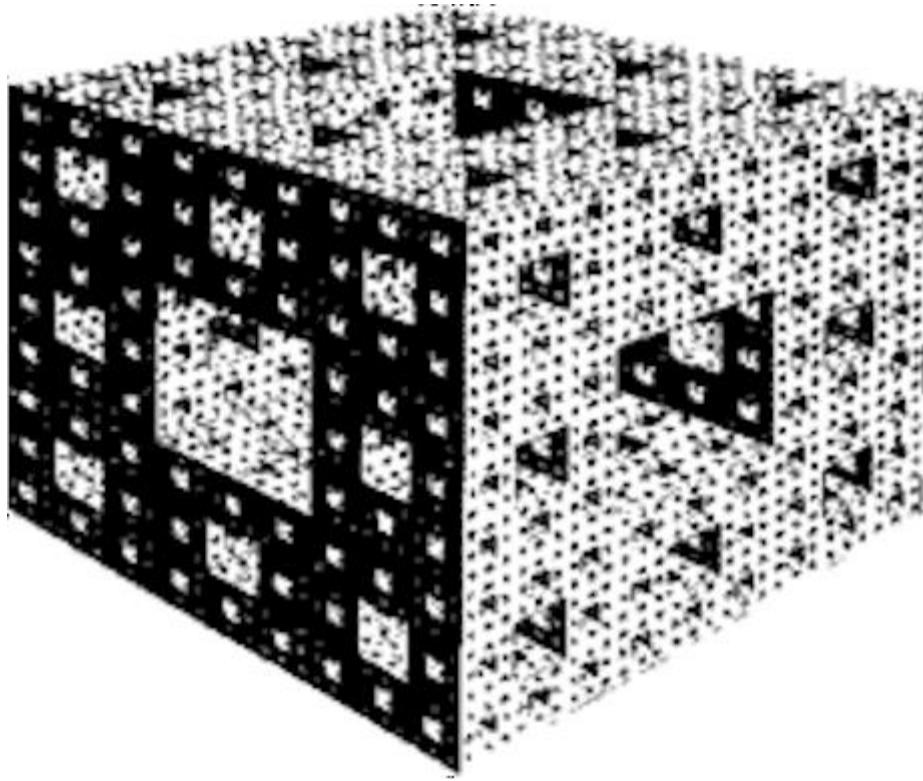
Sierpinski хивсний Фрактал хэмжээг тооцоолох?

$$\log_3 8 \approx 1.89$$

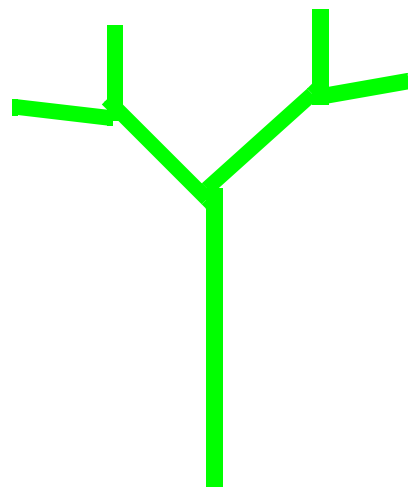
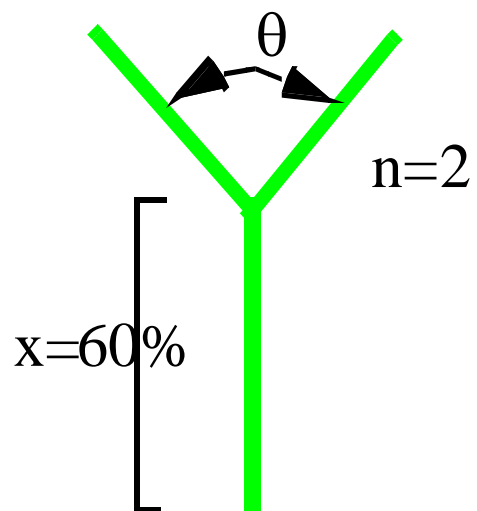
Sierpinski хивсэд Menger хөвөн хэмээх 3 хэмжээст
аналог байна.

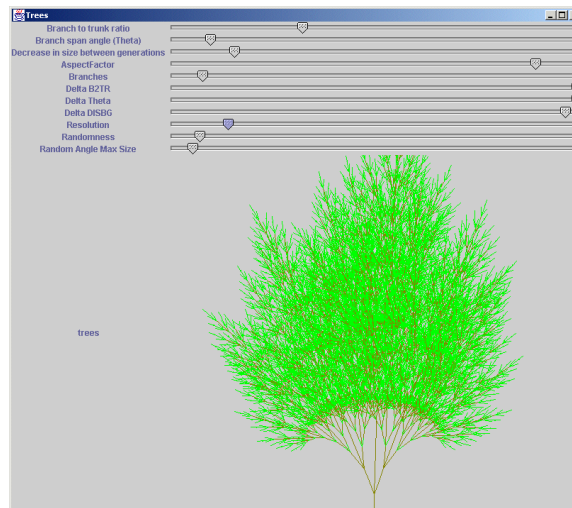
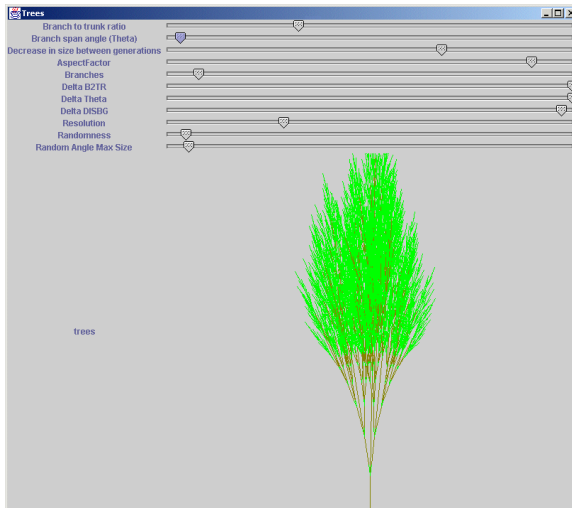
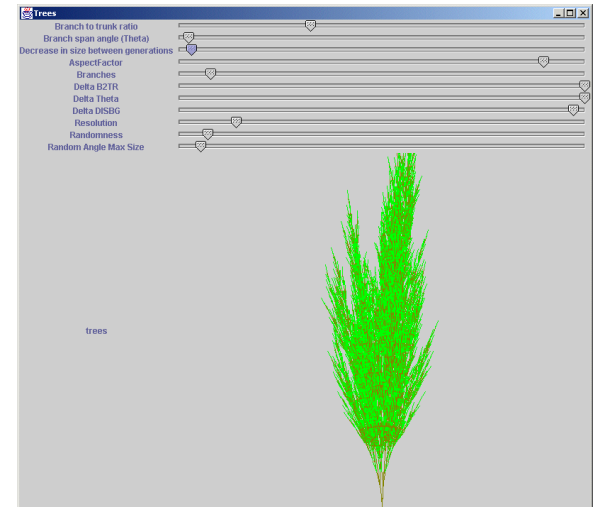
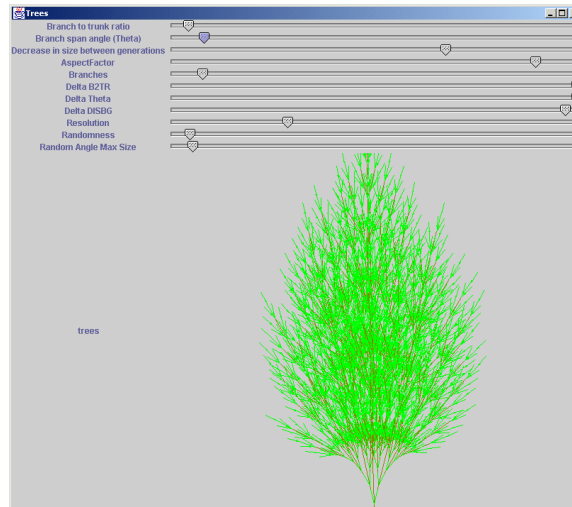
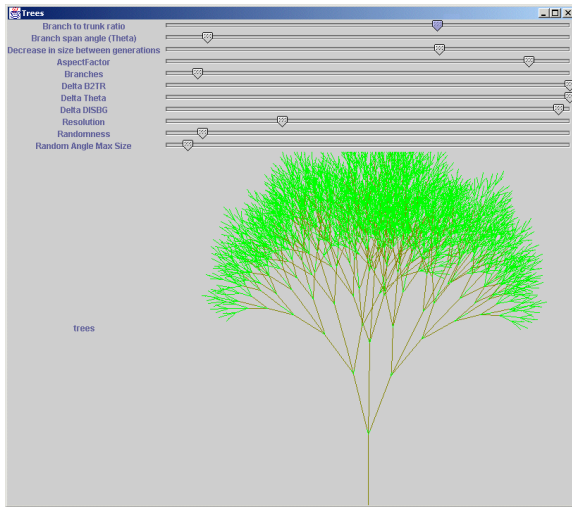

Menger sponge fractal dimension :

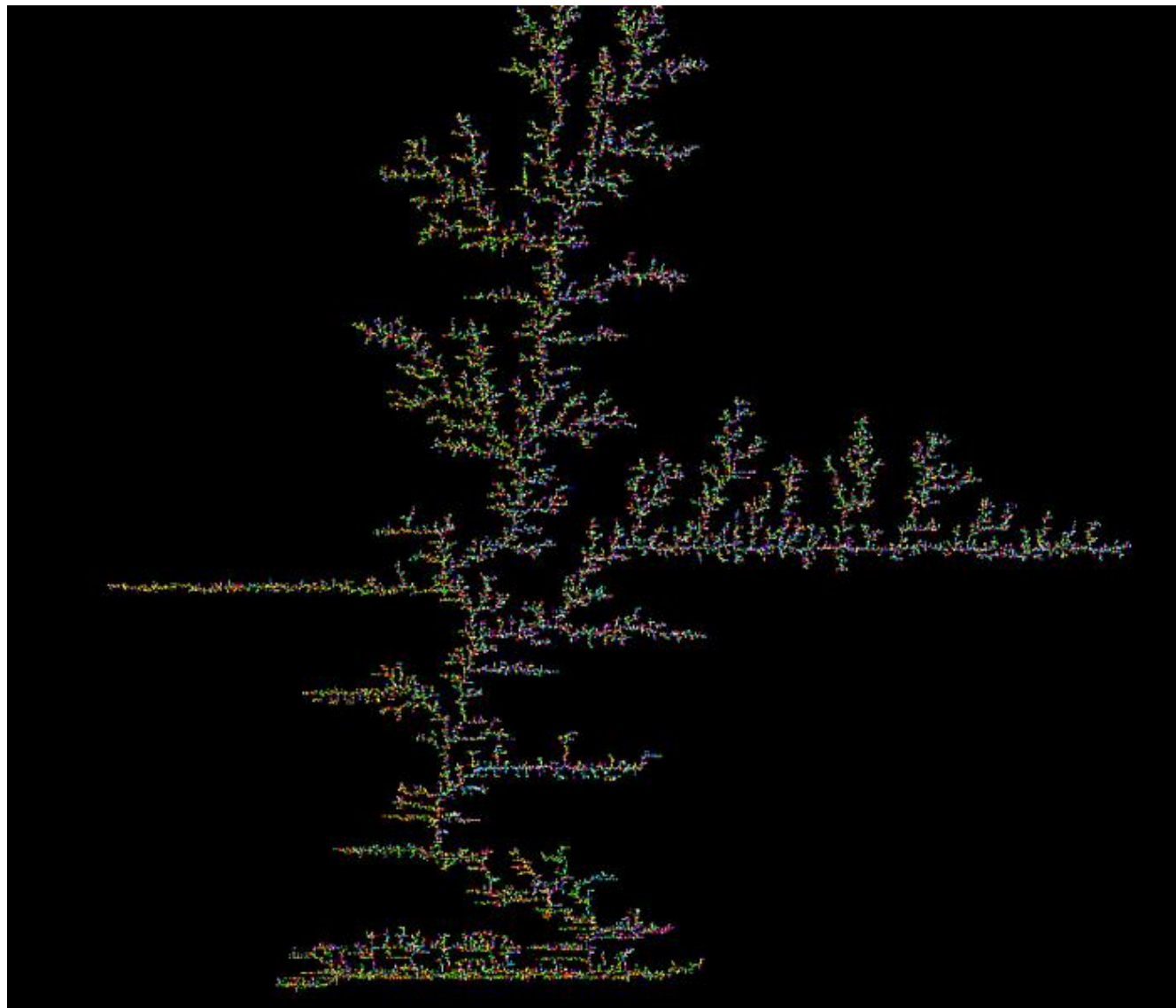
$$\log_3 20 \approx 2.73$$

Мод

Random Fractal: Brown-ы моднууд

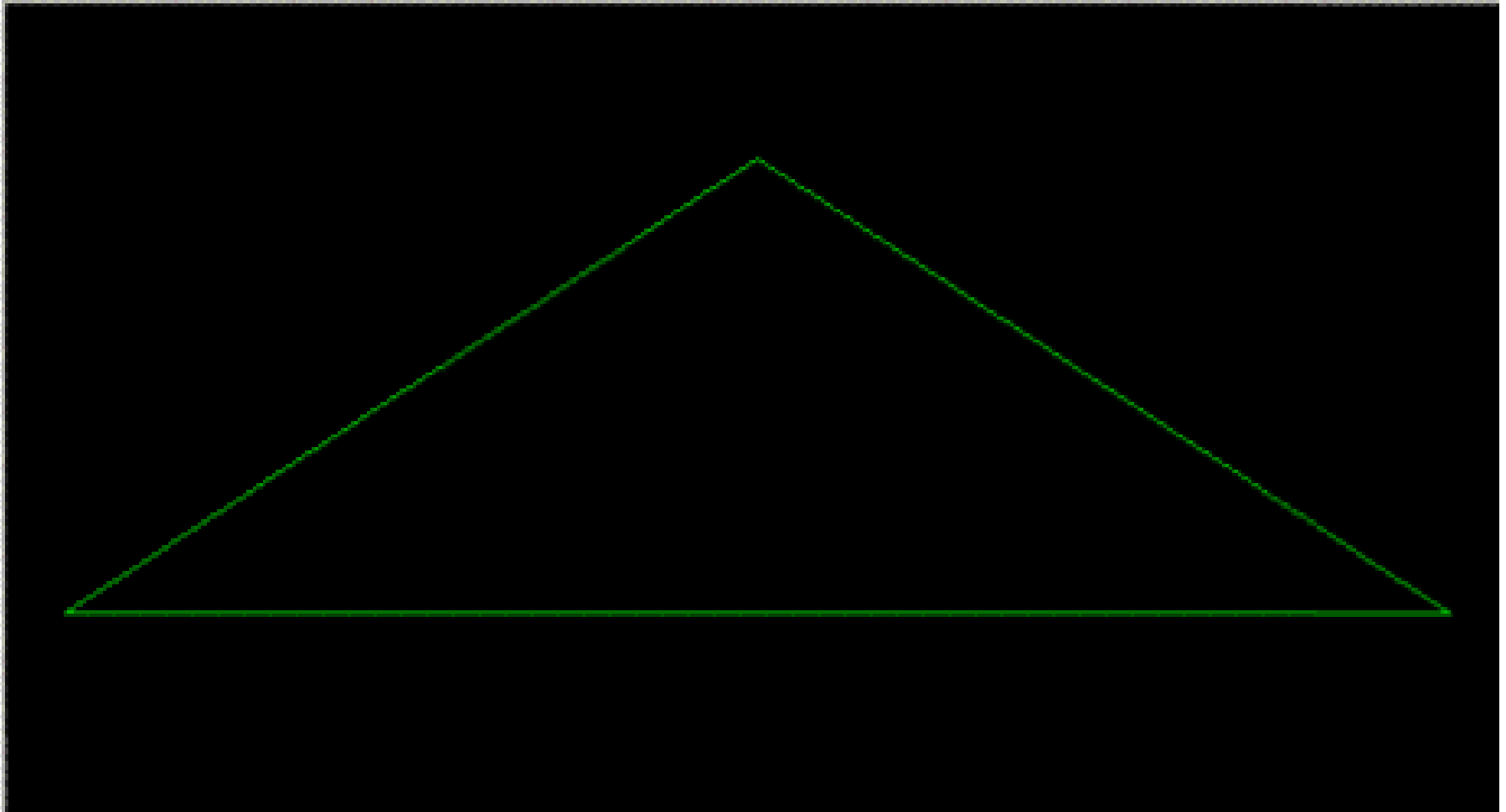

Random Fractal: Brown-ы моднууд

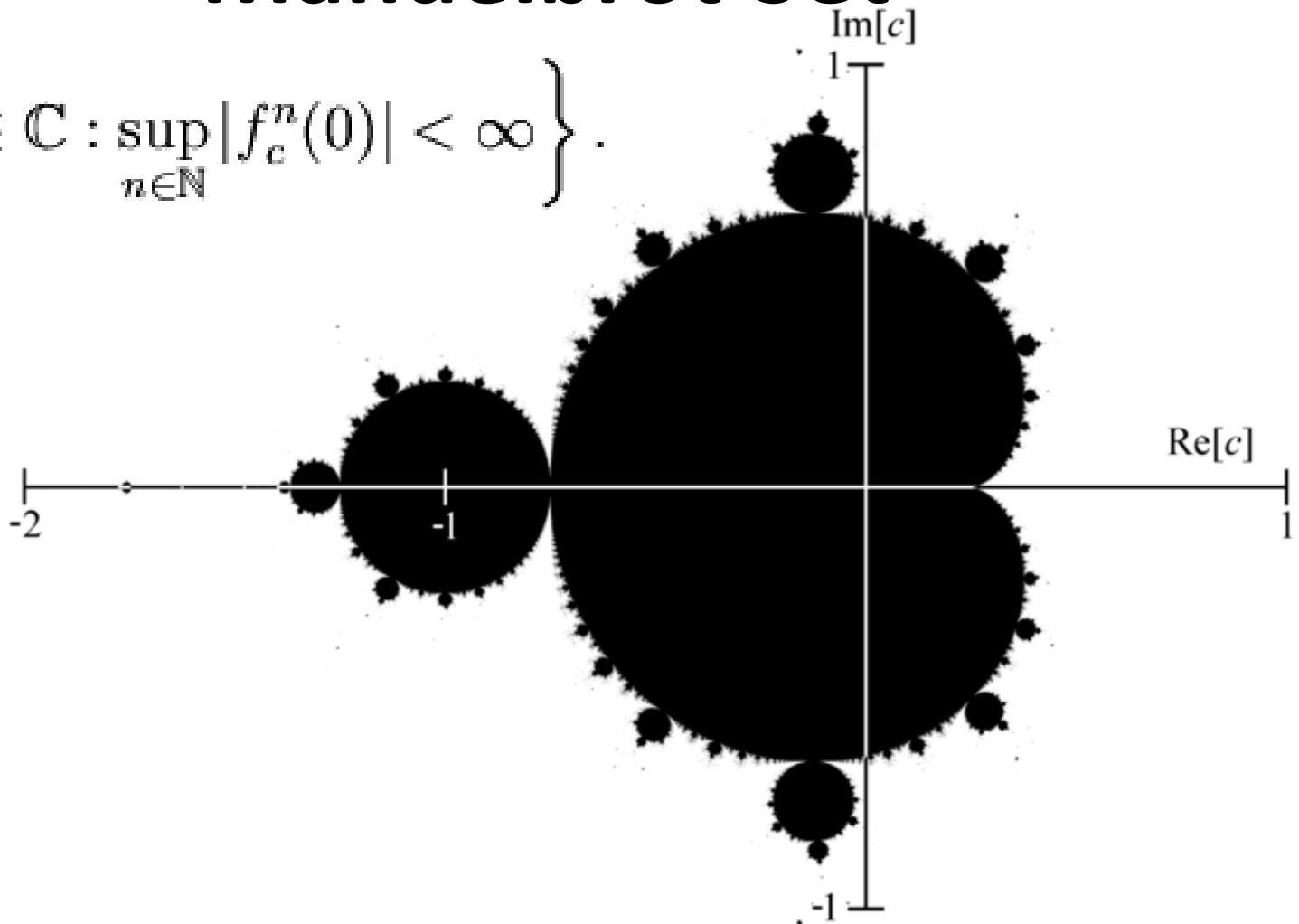

Random Fractal: Уул

Mandelbrot Set

$$M = \left\{ c \in \mathbb{C} : \sup_{n \in \mathbb{N}} |f_c^n(0)| < \infty \right\}.$$

Mandelbrot олонлог

- Бенуа Мандельбротын нэрээр нэрлэгдсэн Манделбротын олонлог бол **fractal** юм.
- Mandelbrot олонлог нь математик олонлог болох тоон утгуудын цуглуулга юм. Эдгээр тоонууд нь бидний амьдралд ашиглагддаг бодит утгуудаас ялгаатай бөгөөд **complex numbers** байна.
- Mandelbrot set нь complex тоонуудын олонлог бөгөөд complex тоон хавтгай дээр харуулдаг.

Mandelbrot set

- $Z = S^2 + C$. Энд C тогтмол (**constant**) тоог илэрхийлнэ.

$$f(z) = (s)^2 + c$$

- S нь тэгээс эхэлдэг боловч давталтын явцад утга нь өөрчлөгдөнө. Давталт бүрт бид хуучин S квадрат болгон C нэмсэнтэй тэнцүү шинэ S -ийг үүсгэдэг.

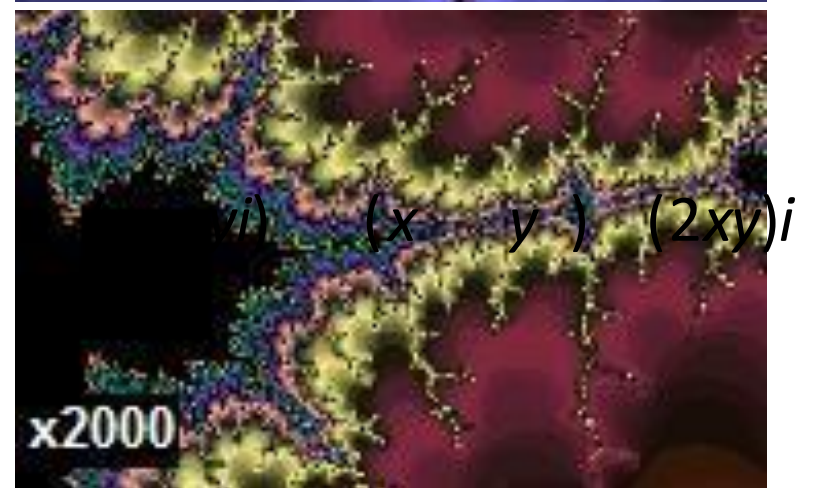
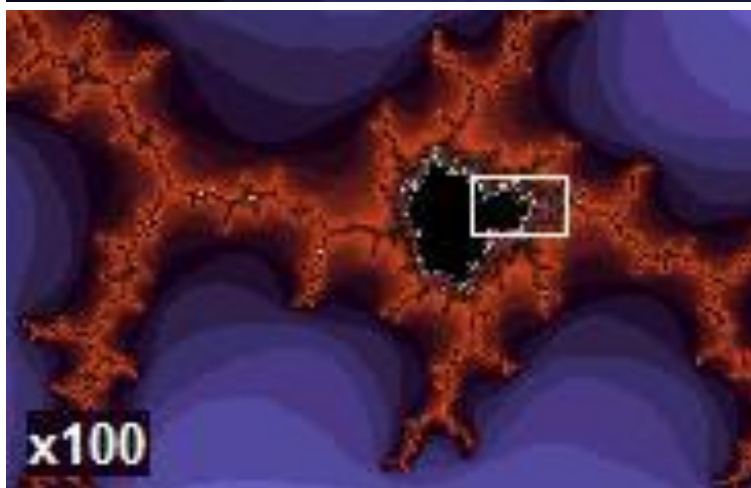
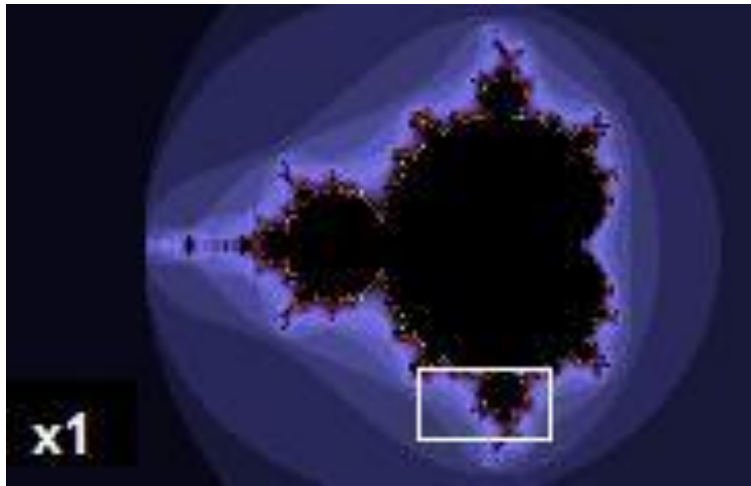
$$d_1 = (s)^2 + c$$

$$d_2 = ((s)^2 + c)^2 + c$$

$$d_3 = (((s)^2 + c)^2 + c)^2 + c$$

$$d_4 = (((((s)^2 + c)^2 + c)^2 + c)^2 + c)^2 + c$$

Mandelbrot Set: Self Similarity

$$(x + yi)^2 = (x^2 - y^2) + (2xy)i$$

Mandelbrot set

- Жишээ: Эхний 3 гишүүнийг тооцоол.

$$s = 2, c = -1,$$

$$2^2 - 1 = 3$$

$$3^2 - 1 = 8$$

$$8^2 - 1 = 63$$

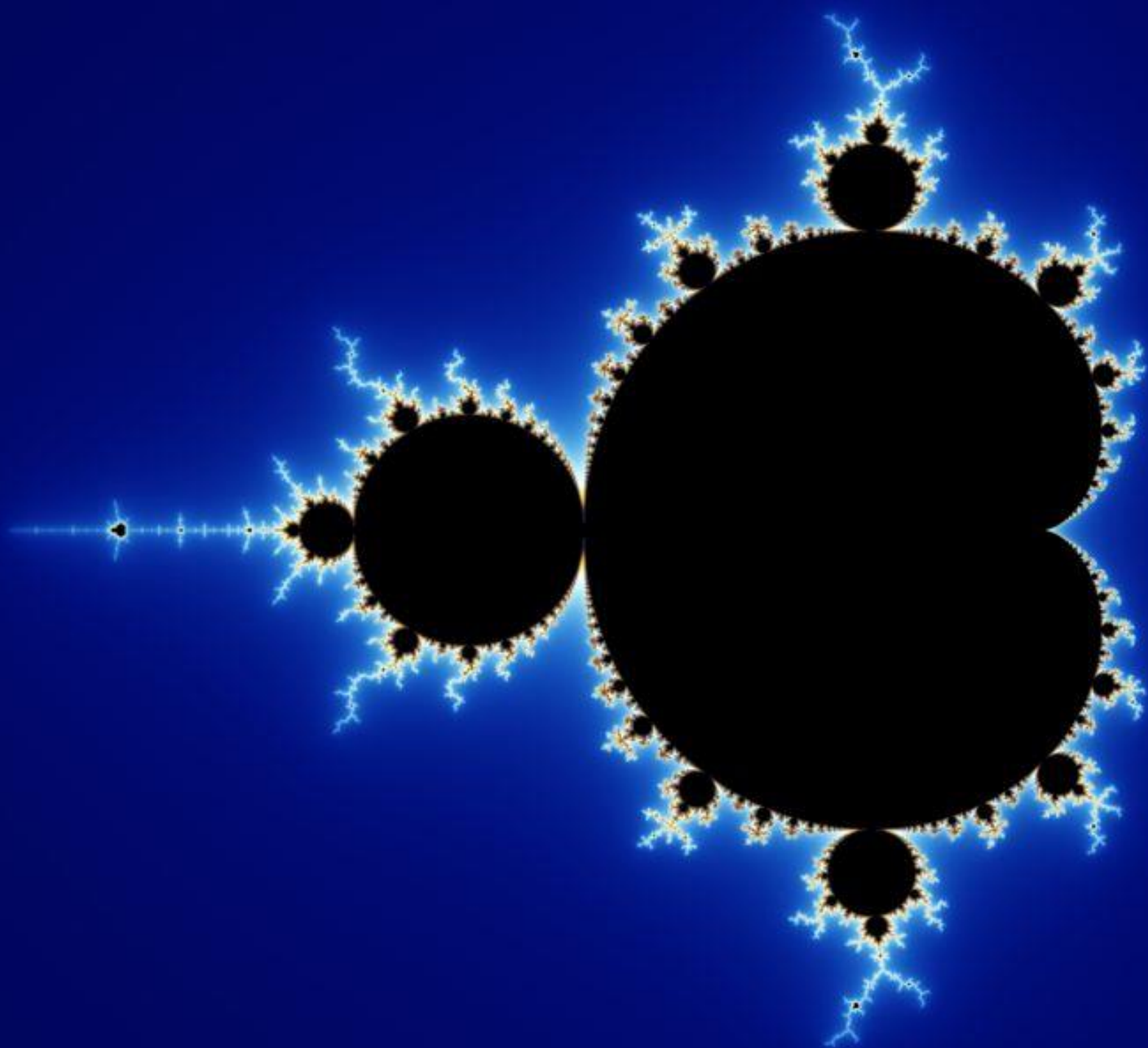
Эхний 3 гишүүнийг тооцоол.

$$s = 0, c = -2+i,$$

$$0 + (-2 + i) = -2 + i$$

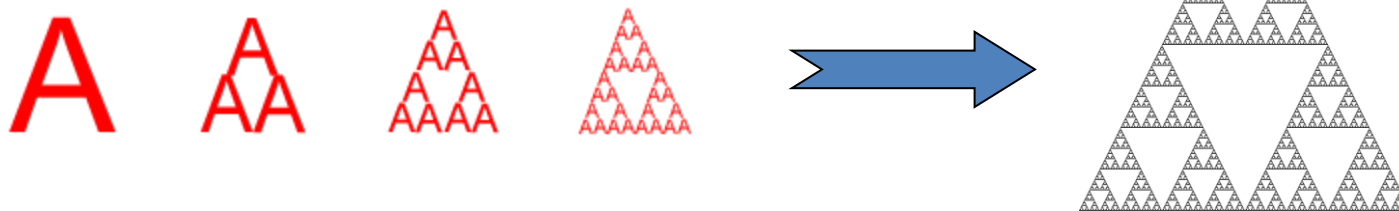
$$(-2 + i)^2 + (-2 + i) = 1 - 3i$$

$$(1 - 3i)^2 + (-2 + i) = -10 - 5i$$

ФРАКТАЛ ЗУРГИЙН НЯГТРУУЛАЛТ

Fractal Зургийн Нягтруулалт?

Гаралтын зургууд нь Сиерпинскийн гурвалжин
(Sierpinski triangle) болж хувирдаг.

Resolution Independence

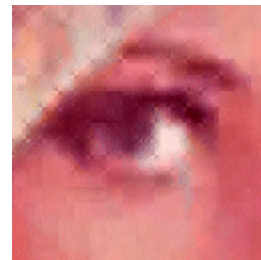
Fractal Image Compression нэг чухал шинж чанар нь *Resolution Independence* байна.

Зургийг decode хийх үед бидний хийх зүйл бол энэ хувиргалтыг анхдагч зураг (initial image) бүрт хэрэгжүүлэх. Давталт бүрийн дараа декодчилсон зураг илүү нарийвчилсан хурц болно. Энэ нь декодчилсон зургийг ямар ч хэмжээгээр декодлох боломжтой гэсэн үг юм.

Ийд бид "pixelization" эффект ашиглахгүйгээр зургийг том хэмжээтэйгээр бүсчлэх боломжтой

Lena's eye
original image enlarged to 4
times

Lena's eye
decoded at 4 times its encoding
size